
Pietrzyków, st. 1, gm. Dobromierz, woj. dolnośląskie, AZP 84-21/5

Informator Archeologiczny : badania 33, 150-151

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W najbliższej okolicy omawianego stanowiska znajdują się zbliżone czasowo dwa domniemane grodziska (Ostrów Wielkopolski, st. 1, znane też jako Krępa I, i Ostrów Wielkopolski, st. 2, oznaczone jako Krępa II), które są lokalizowane po przeciwnej – w stosunku do omawianego stanowiska – stronie szosy z Kalisza do Ostrowa Wielkopolskiego. Stanowisko to sąsiaduje również bezpośrednio z kilkoma innymi wczesnośredniowiecznymi osadami, funkcjonalnie najprawdopodobniej związanymi pierwotnie z wyżej wymienionymi grodziskami.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum w Kaliszu.

Badania nie będą kontynuowane.

OŚWIĘCIM-Zamek, st. 1, gm. Oświęcim, woj. małopolskie, AZP 103-49/1

- grodzisko wczesnośredniowieczne
- zamek z XIII/XIV w.

Architektoniczno-archeologiczne badania, przeprowadzone w terminie od sierpnia do grudnia przez mgr Lucynę Dębowską (autorka sprawozdania, Pracownia Architektoniczno-Konserwatorska Kraków). Finansowane przez Urząd Miejski w Oświęcimiu. Czwarty sezon badań. Przebadano powierzchnię około 50 m².

Celem badań było ustalenie przebiegu i datowanie murów zamku znajdującego się pod XX-wiecznym budynkiem przeznaczonym do remontu, odsłonięcie fundamentów wieży z XIII/XIV w. oraz zbadanie wału ziemnego otaczającego grodzisko wczesnośredniowieczne. Wykonano także wykop (I/99, odc. C) na majdanie grodziska, w którym natrafiono na podłogę z dranic.

W większości z jedenastu wykonanych wykopów osiągnięto strop calca, na którym zalega próchnica nadcalcowa. Powyżej występuje nasyp wału wykonanego z lessu. Grubość nasypu osiąga miejscami 5 m. Nie znaleziono w nim żadnych konstrukcji ani zabytków ruchomych.

Ustalono przebieg trzech ciągów murów obronnych datowanych na XIV, XV, XVI w. W warstwach kulturowych przy najstarszym murze znaleziono liczne fragmenty ceramiki średniowiecznej.

Przy północno-zachodnim narożniku wieży obronnej z XIII/XIV w. odsłonięto fundament przy-pory oraz odsadzkę stopy fundamentowej, złożonej z drobnego żwiru rzeczno i warstewek lessu, szerokości 1,40 m. Fundament ten jest wkopany w wał ziemny otaczający grodzisko.

Z zamku zachowało się jedynie skrzydło wschodnie, prawie całkowicie przebudowane.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Oświęcimskim Centrum Kultury.

Obiekt wymaga dalszych badań, zwłaszcza poza obszarem zabudowy.

PIETRZYKÓW, st. 1, gm. Dobromierz, woj. dolnośląskie, AZP 84-21/5

- grodzisko wczesnośredniowieczne

W dniach od 27 września do 2 października przeprowadzone zostały archeologiczne badania wykopaliskowe, finansowane ze środków Instytutu Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Kierownictwo badań objął dr Artur Boguszewicz (autor sprawozdania). W pracach wykopaliskowych uczestniczyli studenci archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego: Zbigniew Pozorski, J. Kaczyńska, K. Kryżar, A. Słocińska. Wyniki opracował Zbigniew Pozorski. Celem prac było wyznaczenie zasięgu podgrodzia wczesnośredniowiecznego obiektu obronnego, ustalenie chronologii tej części warowni oraz uzyskanie nowych informacji o głównym wzniesieniu grodziska.

W 1999 r. badania wykopaliskowe prowadzono na trzech wykopach zorientowanych na osi północ-południe. Wykop I założono w południowo-zachodniej części podgrodzia, wykop II w północnej części tego członu warowni, a wykop III na szczycie wzniesienia obronnego.

Na podstawie uzyskanych wyników badań na podgrodziu należy liczyć się z istnieniem późnośredniowiecznej osady, być może rozciągającej się w kierunku północno-wschodnim do pobliskiego sta-

nowiska nr 2 – również późnośredniowiecznego obiektu obronnego o charakterze refugialnym. Osada ta znajdowała się częściowo na naturalnym, lekkim wzniesieniu terenu w formie niewielkiej przełęczy. Samo podgrodzie zostało założone dopiero w 1. połowie XIII wieku, a więc w czasie gdy zaprzestano użytkować grodzisko zgodnie z pierwotną funkcją. Wtedy to obiekty obronne ze stanowisk nr 1 i 2 mogłyby stanowić zespół refugialny dla mieszkańców osady. Potwierdza to fakt braku na podgrodziu materiałów wczesnośredniowiecznych oraz obecność na szczycie wzniesienia grodowego niewielkiej ilości materiałów młodszych, takich samych jak występujące na podgrodziu. W tej sytuacji dolny człon założenia byłby rodzajem umocnienia wykorzystującego obecność starszych fortyfikacji.

Wyniki badań zostały opublikowane w: Z. Pozorski, *Badania grodziska w Pietrzykowie, stan. I, pow. Świdnica w 1999*, „Śląskie Sprawozdania Archeologiczne” 2000, t. 42, s. 501-503.

Pławniowice, st. 16, gm. Rudziniec, woj. śląskie – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

PŁOCK, st. PSM 86, Wzgórze Tumskie, woj. mazowieckie, AZP 50-54

- gród książęcy

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w dniach od 4 do 29 października pod kierownictwem mgr. Macieja Trzecieckiego (Zespół Archeologiczno-Konserwatorski mgr Andrzej Gołębniak). Finansowane przez WKZ w Warszawie. Przebadano powierzchnię 21 m².

Badania miały charakter badań sondażowych, ich podstawowym celem było przebadanie reliktyw wczesnośredniowiecznego wału grodu książęcego, określenie daty jego powstania i zweryfikowanie hipotez o kilku fazach przebudowy fortyfikacji. Dwa wykopy zlokalizowano w północno-zachodniej części Wzgórza Tumskiego, przy północno-zachodnim narożniku budynku Muzeum Mazowieckiego. W trakcie badań wyeksplorowano 375 jednostek stratygraficznych. Inwentarz zabytków liczy: 59 fragmentów naczyń ceramicznych, w tym 19 naczyń brunatnych datowanych na wczesne średniowiecze i 40 naczyń ręcznie lepionych kultury łużyckiej, oraz 7 kości zwierzęcych.

Materiał w posiadaniu Zespołu Archeologiczno-Konserwatorskiego mgr Andrzej Gołębniak.

Badania zakończono.

PŁOCK-PODOLSZYCE, st. 102, woj. mazowieckie, AZP 50-54/74

- osada wczesnośredniowieczna

Badania prowadzone były w terminie od 14 do 25 czerwca przez mgr. Tomasza Kordalę (autor sprawozdania, Muzeum Mazowieckie w Płocku). Finansowane przez Urząd Miasta Płocka. Pierwszy sezon badań.

Stanowisko zostało odkryte przez Jacka Wysockiego podczas penetracji AZP w 1988 roku. Znajduje się ono na kulminacji i łagodnym stoku doliny strumienia bez nazwy płynącego przez Podolszyce, po prawej (zachodniej) stronie cieku. W kwietniu 1999 r. autor sprawozdania przeprowadził ponownie badania powierzchniowe stanowiska. Na powierzchni pola ornego stwierdzono regularne plamy ciemnej ziemi (rozwleczone paleniska?), w obrębie których występowała ceramika naczyniowa, głównie z młodszych faz wczesnego średniowiecza. Obecność ceramiki z XI-XII w. nasunęła przypuszczenie, iż właśnie w tym miejscu mogła znajdować się osada współczesna cmentarzowi w Podolszycach, zbadanemu w latach 1984-86 przez ekspedycję Muzeum Mazowieckiego w Płocku. Za taką możliwością przemawiały również względy topograficzne. Obydwa stanowiska są oddalone od siebie o około 0,5 km i znajdują się po przeciwnych stronach wspomnianego strumienia. Perspektywa rozpoznania osady, której mieszkańcy chowali swych zmarłych na znanym już cmentarzu, legła u podstaw decyzji o podjęciu badań wykopaliskowych na stanowisku 102.